

**Золотарьова А.
ХДАДМ**

СЕМАНТИКА ТРИПІЛЛЯ ЯК ЧАСТИНА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Вважається, що в орнаментах суспільств родового періоду, неоліту-енеоліту не допускалося жодних випадковостей, адже то були не звичайні прикраси, а відображення світоглядних засад, тотемістичного характеру.

За символами-знаками трипільців, стоять їхні духовність та світогляд, святощі і тотеми. Крім того, символи трипільців перегукуються із традиціями українського народного мистецтва. Значна частина українських культів, вірувань, має витoki десь у мезоліті-неоліті, а чи й палеоліті, отже, пройшла і трипільський період української минувшини. Тож є всі підстави пильніше придивитися до трипільських знаків-символів саме через призму української етнографії, українського фольклору.

Українство має тисячі обрядових пісень, які створили задовго до насадження християнства в Русі-Україні, десь у прадавні сонцепоклонницькі часи. Учені знаходять у тих наших обрядових піснях відлуння ще первісної епохи у цілому ряді символів.

Звичайно ж, наші пращури-трипільці безмежно раділи Сонцю і дощу, як і пізніше їхні нащадки, що видно із українських обрядових пісень. Саме через розуміння систем цінностей народів можна простежити паралелі між семантичними системами обох культур.

Наприклад Трипільське триєднання сил (сонце, місяць та дощ), буйно розвинулося в українській обрядовій поезії, де в єдиному сюжеті оспівуються ці життєдайні сили, як щедрі гості господаря, як три товариші або царя.

Також, парність у трипільців була однією із закономірностей, без яких неможливо творити життя, в українських піснях з таким мотивом Сонце і Місяць оспівуються то як небесна рідня закоханих, а то і як шлюбна пара.

Чимало дослідників Трипілья пишуть про віру трипільців у магію замовлянь і закликань В українських обрядових піснях таке явище знайшло відображення у розмовах героїв із тими силами природи, що були у трипільців найважливішими символами-тотемами.

Крім того образ доброго змія-тотема, розвиваючись із трипільських часів на українських землях, потрапив до українського фольклору. Серед українських казок про тварин є такі, у яких головними персонажами виступають чарівні, добрі гадюки-тотемами і вужі-тотемами. Прикметно, що поєднання символів жінки і змії, було поширеним у трипільців: на трипільських жіночих статуетках часто зустрічається малюнок змії.

На тих самих землях, де майже три тисячі літ поспіль пишно процвітала, тотемістична символіка у прикладному мистецтві, тобто у орнаментиці трипільців, так само пишно розквітла та сама символіка в українському фольклорі сонцепоклонницького періоду.

Вражає, у тих наших прадавніх піснях оспівуються з тією ж частотністю ті ж самі символи, які опоетизували у своїй орнаментиці носії Трипільської культури. Символи-образи таких наших пісень є ніби продовженням символів трипільських орнаментів, їхніми варіантами у словесності. Сожна зробити висновок про спадкоємний зв'язок між мовно-культурним світом творців Трипільської цивілізації та мовно-культурним світом українців.

Саме такі семантичні наслідування часто допомагають установити зв'язок між культурами. Навіть коли народи-носії культур розділяють тисячоліття та кілометри, ми маємо щасливу можливість встановити між ними зв'язок за такими, на перший погляд, простими речами, як посуд або обрядові пісні.

У народній творчості немає зайвих, або випадкових речей. Кожна деталь є відбитком досвіду поколінь. Отже покидаючи рідні місця, та розвиваючись народ завжди зберігає свою самобутність та цінності. Саме про це, на мій погляд, ми маємо пам'ятати сьогодні, адже це найважливіше чому вчить нас історія.